

WZK-I.0012.52.2019.MSz

Sosnowiec, dnia 07 stycznia 2020.

Pan
Wojciech Kulawiak
Przewodniczący Komisji
Bezpieczeństwa i Porządku
Publicznego
RM w Sosnowcu

Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego w załączeniu przekazuje materiał na posiedzenie Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego na 13.01.2020r.

Załączniki:

1. Sprawozdanie z działalności Powiatowej Komisji Bezpieczeństwa i Porządku za rok 2019.
2. Ocena stanu zabezpieczenia przeciwpowodziowego miasta Sosnowca za rok 2019.

KIEROWNIK REFERATU
Spraw Wojskowych
w/2 *Kaczmarek WZK*
inż. Romuald Majewski

2 powiadom

SEKRETARZ MIASTA
Grzegorz Frugałski
mgr Grzegorz Frugałski

KIEROWNIK
Referatu Zarządzania Kryzysowego
h 31/20
Mariusz Szelaq

Sprawozdanie z działalności Powiatowej Komisji Bezpieczeństwa i Porządku za rok 2019

Na podstawie art. 38a ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 511, z późn.zm.) Starosta oraz Prezydent Miasta mają obowiązek powołać Powiatową Komisję Bezpieczeństwa i Porządku oraz na podstawie art. 38b ust. 3 tej samej ustawy przedkładać Radzie Miejskiej sprawozdanie z prac Komisji.

Na podstawie Zarządzenia Nr. 365 Prezydenta Miasta Sosnowca z dn. 30.05.2019r. w skład komisji wchodzi:

- 1) Przewodniczący Komisji – Prezydent Miasta
- 2) Zastępcy Przewodniczącego Komisji:
  - a) I Zastępca Prezydenta Miasta;
  - b) Naczelnik Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego.
- 3) Członkowie:
  - Komendant Miejski Policji,
  - Naczelnik Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji,
  - Prezes Sądu Rejonowego,
  - Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej,
  - Dyrektor Rejonowego Pogotowia Ratunkowego,
  - Komendant Straży Miejskiej,
  - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny,
  - Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego,
  - Prokurator Rejonowy Sosnowiec - Północ,
  - Prokurator Rejonowy Sosnowiec - Południe

W bieżącym roku Komisja zebrała się pięć razy.

- I. Pierwsze posiedzenie miało miejsce 25 lutego 2019r., dotyczyło ono omówienia propozycji zawarcia ugody przedstawionej przez Spółkę Restrukturyzacji Kopalń. Spotkanie było następstwem prowadzonych

wcześniej rozmów i spotkań w terenie. Pierwszym etapem było dokonanie inwentaryzacji. Po jej przeprowadzeniu miał być wykonany projekt rekultywacji. Koncepcja ta jednak nie doszła do skutku, ponieważ część gruntów ma nieuregulowaną sytuację prawną, w związku z tym firma, która miała wykonać pracę odstąpiła od przedmiotowych zadań. Wariant ten dotyczył zarówno regulacji rzeki jak i usuwania szkód górniczych na Nowym Zawodziu. SRK wnioskowało do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska o pozyskanie środków na usuwanie skutków szkód górniczych (w tym m.in. na wykup gruntów), jednakże wniosek został odrzucony ze względów formalnych. Powstała zatem nowa koncepcja, aby przeprowadzić prace nie wychodząc poza koryto rzeki. W przedmiotowym temacie poruszono kwestię podjęcia prac w korycie rzeki (na odcinku około 1 km) oraz naprawy szkód górniczych w rejonie ulicy Cisowej i Świerkowej, tzw. „Nowe Zawodzie”.

- II. W dniu 2 kwietnia 2019r. odbyło się spotkanie, które było kontynuacją tematu związanego z uregulowaniem stosunków wodnych na Nowym Zawodziu. Ustalono, iż istotą sprawy jest porozumienie – ugoda pomiędzy Spółką Restrukturyzacji Kopalń, jako następcą prawnym Kopalni a Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie. Poruszono również kwestie uregulowań formalnych terenów (miejsc zalewowych), gdyż względy prawne nie pozwalają na poczynienie pewnych kroków. Przedstawiciele SRK oświadczyli, iż powstał projekt przedstawiający Koncepcję regulującą stosunki wodne w zlewni rzeki Bobrek w rejonie Nowego Zawodzia w Sosnowcu. Wykonała go firma zatrudniona przez Spółkę. Dopiero po wyborze i akceptacji jednego z wariantów, zostaną wdrożone procedury związane z wyborem projektu dla zadania „Rekultywacja terenu poprzez regulację stosunków wodnych dla obszaru Nowego Zawodzia w Sosnowcu.
- III. 28 maja 2019r. Komisja zebrała się w celu poznania wariantów Koncepcji regulującej stosunki wodne w zlewni rzeki Bobrek w rejonie Nowego Zawodzia.
  - Wariant 0 opisuje możliwe skutki braku działań rekultywacyjnych, przy zatrzymaniu pracy istniejącej przy zalewisku Wn 70/12 pompowni (w rejonie ul. Świerkowej).

- Warianty I-III obejmują nadsypanie terenu do rzędnych umożliwiających grawitacyjny odpływ wody z terenu, przy uwzględnieniu wpływu regulacji rzeki Bobrek na poziomy nadsypania terenu w rejonie zalewiska Wn 68/02.

- Warianty IV-V obejmują nadsypanie terenu z wykształceniem w rejonie zalewiska Wn 70/12 zbiornika wodnego wypełnionego wodą. Nadmiar wody z niego odpływa grawitacyjnie do rzeki Bobrek (wariant IV) lub w stronę zalewiska Wn 17/69 (wariant V). Natomiast zalewisko Wn 68/2 zrehabilitowane zostanie wg wariantu III.

- Wariant VI zachowanie istniejącego systemu odwodnienia poprzez adaptację zalewiska Wn 70/12 na zbiornik retencyjny przy przebudowanej pompowni P1 o wydatku 100l/s. Tłoczenie wody rurociągiem do rzeki Bobrek w rejonie km 8+323. Adaptacja zalewiska Wn 68/02 na zbiornik retencyjny stale wypełniony wodą z odprowadzeniem nadmiaru przebudowanym rowem R-3 do rzeki Bobrek w rejonie km 9+080.

Odtworzenie rowu R-1

w rejonie zalewiska Wn 17/69 i skierowanie go do zalewiska Wn 70/12.

- Wariant VII obejmujący wykształcenie w miejscu zalewiska Wn 17/69 dodatkowego zbiornika retencyjnego z odprowadzeniem wody ze zbiornika do zalewiska Wn 70/12. Pozostałe rozwiązania jak w wariantcie VI.

Wybrano wariant nr VI (preferowany), polegający na budowie przepompowni odpowiedzialnej za odprowadzenie wody. W planach jest przeprowadzenie hydrotechnicznych prac w obrębie koryta rzeki Bobrek, dzięki czemu nastąpi usprawnienie odpływu wody z zalewiska. Wariant ten umożliwia wykonanie wszystkich tych prac w sposób minimalizujący ingerencję w środowisko przyrodnicze i warunki wodne.

- IV. Kolejne spotkanie, dotyczące przygotowań służb oraz jednostek miejskich do okresu wakacyjnego oraz minimalizacji zagrożeń, odbyło się 19 czerwca 2019r. Wskazano, iż największym zagrożeniem jest ewentualne spożywanie alkoholu zażywanie dopalaczy i innych środków odurzających. Funkcjonariusze Policji oraz Straży Miejskiej zobowiązali się do zwiększenia ilości patroli pieszych oraz rowerowych, szczególnie w miejscach gdzie przebywa młodzież. Na obiektach administrowanych przez MOSiR odbywały się półkolonie letnie.

- V. 26 listopada 2019r. podczas posiedzenia Powiatowej Komisji Bezpieczeństwa i Porządku, przypomniane zostały procedury dot. zimowego utrzymania dróg i chodników będących we władaniu bądź zarządzie Gminy Sosnowiec w sezonie zimowym, które zawarte są w Zarządzeniu nr 744 Prezydenta Miasta Sosnowca. Przedmiotowe Zarządzenie zobowiązuje służby miejskie biorące udział w akcji do stałego kontrolowania jej przebiegu w realizowanych zakresach oraz do podejmowania niezbędnych środków zaradczych w sytuacjach kryzysowych. Wszystkie jednostki oraz służby miejskie są przygotowane do sezonu zimowego 2019/2020. Dysponują niezbędnym sprzętem, który jest na bieżąco konserwowany i serwisowany oraz wykwalifikowaną kadrą, będącą w pełnej gotowości.

KIEROWNIK REFERATU
Spraw Wojskowych
w/z nadzoru w z/c
inż. Romuald Majewski

OCENA STANU ZABEZPIECZENIA RZECIWPOWODZIOWEGO MIASTA SOSNOWCA ZA 2019 ROK

I. Stan prawny

Podstawowym aktem prawnym regulującym całokształt stosunków wodnych jest ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne (t.j. Dz. U 2018 r. poz. 2268), w której to problematyce zarządzania ryzykiem powodziowym został poświęcony cały rozdział 1 działu IV przedmiotowej ustawy. Poniżej przedstawimy Państwu wybrane zagadnienia (naszym zdaniem najważniejsze), a całość tekstu dostępna jest np.: pod adresem <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20170001566/U/D20171566Lj.pdf>

Art. 163 Ochrona przed powodzią

1. Ochrona przed powodzią jest zadaniem Wód Polskich oraz organów administracji rządowej i samorządowej.
2. Wody Polskie zapewniają, w zakresie swojej właściwości, ochronę ludności i mienia przed powodzią wywołaną przez wody publiczne stanowiące własność Skarbu Państwa, o których mowa w art. 212 ust. 1 pkt 1.
3. Jednostki samorządu terytorialnego zapewniają, w zakresie swojej właściwości, ochronę ludności i mienia przed powodzią wywołaną przez wody publiczne stanowiące własność Skarbu Państwa, jeżeli zawarto porozumienie, o którym mowa w art. 213 ust. 3.
4. Użytkownicy wód współpracują z Wodami Polskimi oraz z organami administracji rządowej i samorządowej w ochronie przed powodzią, w zakresie określonym w przepisach ustawy oraz w przepisach odrębnych.
5. Ochronę przed powodzią prowadzi się z uwzględnieniem map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym.
6. Ochronę przed powodzią realizuje się, uwzględniając wszystkie elementy zarządzania ryzykiem powodziowym, w szczególności zapobieganie, ochronę, stan należytego przygotowania i reagowanie w przypadku wystąpienia powodzi, usuwanie skutków powodzi, odbudowę i wyciąganie wniosków w celu ograniczenia potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, w zakresie określonym w przepisach ustawy oraz w przepisach odrębnych.

Art. 164 Koordynacja działań

1. Ochronę przed powodzią prowadzi się w sposób zapewniający koordynację z działaniami służącymi osiągnięciu celów środowiskowych określonych w art. 56, art. 57, art. 59 oraz w art. 61 i ochronie wód.

2. Koordynacja ma na celu:

1) zwiększenie skuteczności ochrony przed powodzią oraz działań służących osiągnięciu celów środowiskowych określonych w art. 56, art. 57, art. 59 oraz w art. 61 i ochronie wód;

2) zapewnienie współpracy na rzecz osiągnięcia wspólnych korzyści oraz wymiany informacji w zakresie ochrony przed powodzią oraz osiągnięcia celów środowiskowych określonych w art. 56, art. 57, art. 59 oraz w art. 61 i ochrony wód.

3. Koordynacja obejmuje w szczególności czynności, o których mowa w art. 326 ust. 2-5.

Art. 165 Przebieg ochrony przed powodzią

1. Ochronę przed powodzią realizuje się w szczególności przez:

1) kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych, w szczególności obszarów szczególnego zagrożenia powodzią;

2) racjonalne retencjonowanie wód oraz użytkowanie budowli przeciwpowodziowych, a także sterowanie przepływami wód;

3) zapewnienie funkcjonowania systemu wczesnego ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze i hydrosferze oraz prognozowanie powodzi;

4) zachowanie, tworzenie i odtwarzanie systemów retencji wód;

5) budowę, przebudowę i utrzymywanie budowli przeciwpowodziowych;

6) prowadzenie akcji lodołamania;

7) prowadzenie polityki informacyjnej w zakresie ochrony przed powodzią oraz ograniczania jej skutków.

2. Wojewodowie wyposażają i utrzymują wojewódzkie magazyny przeciwpowodziowe.

Art. 167 Wstępna ocena ryzyka powodziowego

1. Dla obszarów dorzeczy przygotowuje się, na podstawie dostępnych lub łatwych do uzyskania informacji obejmujących także wpływ zmian klimatu na występowanie powodzi, wstępną ocenę ryzyka powodziowego.

2. Wstępna ocena ryzyka powodziowego zawiera w szczególności:

1) mapy obszarów dorzeczy, z zaznaczeniem granic dorzeczy, granic zlewni i granicy pasa nadbrzeżnego, ukazujące topografię terenu oraz jego zagospodarowanie;

2) opis powodzi historycznych:

a) które spowodowały znaczące negatywne skutki dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, zawierający ocenę tych skutków, zasięg powodzi oraz trasy przejścia wezbrania powodziowego,

b) jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że podobne zjawiska powodziowe będą miały znaczące negatywne skutki dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej;

3) ocenę potencjalnych negatywnych skutków powodzi mogących wystąpić w przyszłości dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, z uwzględnieniem:

a) topografii terenu,

b) położenia cieków wodnych i ich ogólnych cech hydrologicznych oraz geomorfologicznych, w tym obszarów zalewowych jako naturalnych obszarów retencyjnych,

c) skuteczności istniejących zbiorników wodnych i innych budowli przeciwpowodziowych i regulacyjnych,

d) położenia obszarów zamieszkałych,

e) położenia obszarów, na których jest wykonywana działalność gospodarcza;

4) w miarę możliwości - prognozę długofalowego rozwoju wydarzeń, w szczególności wpływu zmian klimatu na występowanie powodzi;

5) określenie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.

Art. 168 Projekt wstępnej oceny ryzyka powodziowego, organy upoważnione

1. Projekt wstępnej oceny ryzyka powodziowego przygotowują Wody Polskie.

Art. 169 Mapy zagrożenia powodziowego

1. Dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego sporządza się mapy zagrożenia powodziowego.

2. Na mapach zagrożenia powodziowego przedstawia się w szczególności:

1) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego;

2) obszary szczególnego zagrożenia powodzią;

3) obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia:

a) wału przeciwpowodziowego,

b) wału przeciwsztormowego,

c) budowli piętrzącej.

3. Na mapach zagrożenia powodziowego przedstawia się następujące elementy:

1) zasięg powodzi;

2) głębokość wody lub rzędną zwierciadła wody;

3) w uzasadnionych przypadkach - prędkość przepływu wody lub natężenie przepływu wody.

4. Jeżeli od strony morza, w tym morskich wód wewnętrznych, jest zapewniona odpowiednia ochrona przed powodzią, na mapach zagrożenia powodziowego od

strony morza, w tym morskich wód wewnętrznych, mogą być przedstawione wyłącznie obszary, o których mowa w ust. 2 pkt 1.

Art. 170 Mapy ryzyka powodziowego

1. Dla obszarów, o których mowa w art. 169 ust. 2, sporządza się mapy ryzyka powodziowego.
2. Na mapach ryzyka powodziowego przedstawia się potencjalnie negatywne skutki związane z powodzią dla obszarów, o których mowa w art. 169 ust. 2, uwzględniające:
  - 1) szacunkową liczbę mieszkańców, którzy mogą być dotknięci powodzią;
  - 2) rodzaje działalności gospodarczej wykonywanych na obszarach, o których mowa w art. 169 ust. 2;
  - 3) instalacje mogące, w razie wystąpienia powodzi, spowodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości;
  - 4) występowanie:
    - a) ujęć wody, stref ochronnych lub obszarów ochronnych,
    - b) kąpielisk,
    - c) obszarów Natura 2000, parków narodowych oraz rezerwatów przyrody;
  - 5) w uzasadnionych przypadkach:
    - a) obszary, na których mogą wystąpić powodzie, którym towarzyszy transport dużej ilości osadów i rumowiska,
    - b) potencjalne ogniska zanieczyszczeń wód.

Art. 171 Projekty map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego, organy upoważnione

1. Projekty map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego sporządzają Wody Polskie w uzgodnieniu z właściwymi wojewodami.

Art. 172 Plany zarządzania ryzykiem powodziowym

1. Na podstawie map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego przygotowuje się plany zarządzania ryzykiem powodziowym, z uwzględnieniem podziału kraju na obszary dorzeczy i regiony wodne.

Art. 173 Projekty planów zarządzania ryzykiem powodziowym, organy upoważnione

1. Projekty planów zarządzania ryzykiem powodziowym przygotowują Wody Polskie w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw transportu w zakresie infrastruktury transportowej, z właściwymi wojewodami oraz po zasięgnięciu opinii marszałków województw. Marszałkowie województw przedstawiają opinię w terminie 45 dni od dnia otrzymania projektów planów zarządzania ryzykiem powodziowym, przy czym brak opinii we wskazanym terminie uznaje się za pozytywne zaopiniowanie projektów.

2. Projekty planów zarządzania ryzykiem powodziowym od strony morza, w tym morskich wód wewnętrznych, przygotowuje minister właściwy do spraw gospodarki morskiej i przekazuje Wodom Polskim nie później niż na 15 miesięcy przed terminem przygotowania planów zarządzania ryzykiem powodziowym.

3. Projekty planów zarządzania ryzykiem powodziowym od strony morza, w tym morskich wód wewnętrznych, stanowią integralny element projektów planów zarządzania ryzykiem powodziowym, o których mowa w ust. 1.

II. Zamierzenia planistyczne w zakresie ograniczenia skutków powodzi dla Sosnowca.

1. Stan realizacji planistycznych działań w zakresie ograniczenia skutków powodzi.

1.1. Opublikowane i zweryfikowane mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego zawarte są w Biuletynie Informacji Publicznej urzędu zapewniającego obsługę ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej, które to stanowią podstawę do podejmowania działań związanych z planowaniem przestrzennym i zarządzaniem kryzysowym.

1.2. Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego jako dokumenty planistyczne stanowią w praktyce nietechniczny środek ochrony przeciwpowodziowej mający na celu ograniczenie potencjalnych negatywnych konsekwencji powodzi. Celem powstania tych dokumentów jest właściwe zarządzanie ryzykiem jakie może stwarzać powódź dla życia i zdrowia ludzi, środowiska oraz gospodarki.

1.3. Mapy stanowią podstawę dla racjonalnego planowania przestrzennego na obszarach zagrożonych powodzią, a tym samym dla ograniczenia negatywnych skutków powodzi. Wdrożenie do realizacji w/w dokumentów skutkuje dla jednostek samorządu lokalnego koniecznością uwzględnienia tego zagrożenia w przypadkach wydawania decyzji o lokalnej inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy na wskazanych terenach. Wydział Planowania Przestrzennego (WPP) UM Sosnowiec dokonał w związku z tym następujących ustaleń:

- Wyznaczono strefę ochrony wałów rzeki Biała Przemsza w rejonie ul. Orłąt Lwowskich (zakaz lokalizacji obiektów budowlanych i wykonywania wszelkich robót budowlanych z wyjątkiem prac związanych z regulacją lub utrzymaniem wód);
- Wyznaczono obszar zagrożenia obejmujący rejon ul. Kujawskiej (przeznaczony do lokalizacji usług) uwzględniając równocześnie:
  - możliwość zachowania istniejących budynków;

- zakaz lokalizacji nowych budynków mieszkalnych, składów surowców wtórnych oraz zbiorników na nieczystości ciekłe;

- Zakaz lokalizacji wszelkich obiektów kubaturowych w rejonie usytuowanym pomiędzy ul. 3 Maja, al. Ks. Blachnickiego i ul. Małe Zagórze (boczna) - obszar występowania wysokiego poziomu wód gruntowych;

- Dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lokalizowanej wzdłuż ulic: Mokrej, Podmokłej, Kaczeńców, Dzikiej, Dzielnej i Łękowej z uwagi na wysoki poziom wód gruntowych wprowadzono:

- zakaz podpiwniczania budynków,

- obowiązek wyniesienia parteru ponad poziom terenu,

- obowiązek izolacji fundamentów budynku z wykorzystaniem odpowiednich materiałów budowlanych;

- Zachowanie - bez możliwości zabudowy- terenu łąk, nieużytków i zalewisk po północnej stronie ul. T. Lenartowicza i zachodniej stronie Drogi Krajowej S1.

III. Stan wód i urządzeń wodnych na terenie miasta Sosnowca

1. Zestawienie administratorów wód oraz urządzeń wodnych przedstawia się następująco:

a. Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie” Zarząd Zlewni w Katowicach- rzeka Przemsza, rzeka Biała Przemsza, rzeka Brynica, rzeka Bobrek, Potok Jamki;

b. Urząd Miejski w Sosnowcu- WGK- Potok Dańdówka;

c. Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego Katowice, akweny wodne:

- „Balaton”;

- „Rybaczkówka”;

- „Leśna”;

d. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji Sosnowiec, akwen wodny „Stawiki”;

e. Arcelor Mittal Poland S.A. Oddział w Sosnowcu- Jaz na rzece Przemszy przy ulicy Radocha;

f. Tauron Wytwarzanie, Jaworzno ul. Promienna 51- Jaz na rzece Białej Przemszy;

g. Centralny Zakład Odwadniania Kopalń w Czeladzi- Rów Mortimerowski.

2. W 2019 roku na terenie Sosnowca Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie przeprowadziło prace utrzymaniowe na wałach przeciwpowodziowych rzeki Białej Przemszy- wycinka drzew. Wyłoniono wykonawcę prac

utrzymaniowych na wałach przeciwpowodziowych rzeki Brynicy (Sosnowiec w km 3+668-2+357). Prace mają być wykonane do końca roku 2019. Pracownicy Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego (WZK) oraz funkcjonariusze Straży Miejskiej w przypadku sytuacji otrzymania ostrzeżeń hydrologicznych, a także obfitych deszczów przeprowadzali kontrole wodowskazów i miejsc narażonych na podtopienia.

IV. Zagrożenia powodziowe odnotowane w 2019r. oraz latach ubiegłych

1. Przyczyny powodzi mogą być następujące:

- Opadowa- w wyniku długotrwałych opadów (od 3 do 5 dni) lub opadów krótkotrwałych o charakterze intensywnym;
- Roztopowa- wskutek gwałtownego topnienia pokrywy śnieżnej;
- Zatorowa- wskutek zablokowania koryta rzeki.

2. Od kilku lat były odnotowywane podtopienia wynikające z intensywnych opadów deszczu i w związku z przechodzącymi burzami. Każdy kilkudniowy opad deszczu skutkuje pojawieniem się rozlewisk oraz podtopieniami posesji na terenie Miasta. Na taki stan rzeczy wpływają: stan kanalizacji, likwidacja (zasypywanie) rowów melioracyjnych, ukształtowanie terenu. Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego od 2010 roku prowadzi wykaz nieruchomości oraz terenów, które były dotknięte podtopieniami. Należy się liczyć z możliwością wystąpienia problemów na ul. Wileńskiej. Po jednej stronie znajduje się zbiornik „Balaton”, a po drugiej podziemna niecka z gromadzącą się wodą. W przypadku intensywnych lub długotrwałych opadów deszczu można się spodziewać zalewania jezdni.

3. Problemy dla Miasta powoduje napływ wód opadowych z dzielnicy Mydlice w Dąbrowie Górniczej. Część tych wód poprzez ul. Sokolską stanowi zagrożenie dla dolnej Środuli (ul. Mokra, ul. Podmokła oraz sąsiednie), część spływa przez teren parku im. Kuronia do ul. Wopistów, a dalej do ul. Szenwalda i zbiornika retencyjnego pompowni usytuowanej przy pętli tramwajowej.

V. Zagadnienia problemowe

1. Sprawa regulacji rzeki Bobrek.

Od wielu lat zadanie to było realizowane przez KWK „Kazimierz- Juliusz” ze względu na szkody górnicze, które są przyczyną obniżenia terenu i powstaniem ryzyka zagrożenia powodziowego ze strony rzeki Bobrek. W grudniu 2012 r. przedstawiciele Kopalni poinformowali, że w związku z trudną sytuacją finansową zadanie to nie będzie kontynuowane. Zarząd Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie wystąpił do Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. (SRK) - następcy

prawnego Kopalni, w sprawie podpisania aneksu do ugody dotyczącej naprawy szkody górniczej w korycie i na wałach rzeki Bobrek. Nieuregulowany odcinek rzeki Bobrek powoduje zalewanie domów w rejonie ul. Świerkowej, gdzie do usuwania nagromadzonej wody wykorzystywana jest pompa. W drugiej połowie września 2016r. SRK S.A. dokonała wymiany pompy obsługującej „Nowe Zawodzie”, zlokalizowanej na północ od ul. Świerkowej. Ustalono także nowe procedury dotyczące wykorzystywania pomp. Powinno to usprawnić funkcjonowanie i zapobiec ewentualnemu zalewaniu położonych w tym rejonie posesji. W związku z powyższym od 2016r. odbywają się zwoływane przez Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego posiedzenia Powiatowej Komisji Bezpieczeństwa i Porządku, których tematem było omówienie terminu, harmonogramu i zakresu prac przewidzianych do wykonania przez Spółkę Restrukturyzacji Kopalń S.A., związanych z regulacją rzeki Bobrek. Efektem posiedzenia, które odbyło się 27.03.2018 r. są ustalenia, z których wynika, że sprawa zostanie rozstrzygnięta pomiędzy wskazanymi spółkami. W roku 2019 trzy posiedzenia Powiatowej Komisji Bezpieczeństwa i Porządku dotyczyły tego problemu. Pierwsze posiedzenie dotyczyło omówienia propozycji zawarcia ugody przedstawionej przez Spółkę Restrukturyzacji Kopalń. Pierwszym etapem było dokonanie inwentaryzacji. Po jej przeprowadzeniu miał być wykonany projekt rekultywacji. Koncepcja ta jednak nie doszła do skutku, ponieważ część gruntów ma nieuregulowaną sytuację prawną, w związku z tym firma, która miała wykonać pracę odstąpiła od przedmiotowych zadań. Wariant ten dotyczył zarówno regulacji rzeki, jak i usuwania szkód górniczych na Nowym Zawodziu. SRK wnioskowało do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska o pozyskanie środków na usuwanie skutków szkód górniczych (w tym, m.in. na wykup gruntów), jednakże wniosek został odrzucony ze względów formalnych. Powstała zatem nowa koncepcja, aby przeprowadzić prace nie wychodząc poza koryto rzeki. W przedmiotowym temacie poruszono kwestię podjęcia prac w korycie rzeki (na odcinku około 1 km) oraz naprawy szkód górniczych w rejonie ulicy Cisowej i Świerkowej, tzw. „Nowe Zawodzie”. Na następnym posiedzeniu ustalono, iż istotą sprawy jest porozumienie – ugoda pomiędzy Spółką Restrukturyzacji Kopalń, jako następcą prawnym Kopalni, a Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie. Poruszono również kwestie uregulowań formalnych terenów (miejsc zalewowych), gdyż względy prawne nie pozwalają na poczynienie pewnych kroków. Przedstawiciele SRK oświadczyli, iż powstał projekt przedstawiający Koncepcję regulującą stosunki wodne w zlewni rzeki Bobrek w rejonie Nowego Zawodzia w Sosnowcu. Wykonała go firma zatrudniona przez Spółkę. Dopiero po wyborze i akceptacji jednego z wariantów, zostaną wdrożone procedury związane z wyborem projektu dla zadania „Rekultywacja terenu poprzez regulację stosunków wodnych dla obszaru Nowego Zawodzia w Sosnowcu”. Wreszcie 28 maja 2019r. komisja zebrała się w celu poznania wariantów Koncepcji regulującej stosunki wodne w zlewni rzeki Bobrek w rejonie Nowego Zawodzia.

- *Wariant 0* opisuje możliwe skutki braku działań rekultywacyjnych, przy zatrzymaniu pracy istniejącej przy zalewisku Wn 70/12 pompowni (w rejonie ul. Świerkowej);

- *Warianty I-III* obejmują nadsypanie terenu do rzędnych umożliwiających grawitacyjny odpływ wody z terenu, przy uwzględnieniu wpływu regulacji rzeki Bobrek na poziomy nadsypania terenu w rejonie zalewiska Wn 68/02;
- *Warianty IV-V* obejmują nadsypanie terenu z wykształceniem w rejonie zalewiska Wn 70/12 zbiornika wodnego wypełnionego wodą. Nadmiar wody z niego odpływa grawitacyjnie do rzeki Bobrek (wariant IV) lub w stronę zalewiska Wn 17/69 (wariant V). Natomiast zalewisko Wn 68/2 zrehabilitowane zostanie wg wariantu III.
- *Wariant VI* zachowanie istniejącego systemu odwodnienia poprzez adaptację zalewiska Wn 70/12 na zbiornik retencyjny przy przebudowanej pompowni P1 o wydatku 100l/s. Tłoczenie wody rurociągiem do rzeki Bobrek w rejonie km 8+323. Adaptacja zalewiska Wn 68/02 na zbiornik retencyjny stale wypełniony wodą z odprowadzeniem nadmiaru przebudowanym rowem R-3 do rzeki Bobrek w rejonie km 9+080. Odtworzenie rowu R-1 w rejonie zalewiska Wn 17/69 i skierowanie go do zalewiska Wn 70/12.
- *Wariant VII* obejmujący wykształcenie w miejscu zalewiska Wn 17/69 dodatkowego zbiornika retencyjnego z odprowadzeniem wody ze zbiornika do zalewiska Wn 70/12. Pozostałe rozwiązania jak w wariantach VI.

Wybrano wariant nr VI (preferowany), polegający na budowie przepompowni odpowiedzialnej za odprowadzenie wody. W planach jest przeprowadzenie hydrotechnicznych prac w obrębie koryta rzeki Bobrek, dzięki czemu nastąpi usprawnienie odpływu wody z zalewiska. Wariant ten umożliwi wykonanie wszystkich tych prac w sposób minimalizujący ingerencję w środowisko przyrodnicze i warunki wodne.

2. Zalewanie ul. Sokolskiej.

Zagadnienie podtapiania ulic i posesji w tym rejonie wynika z wysokiego poziomu wód gruntowych. Niekorzystne usytuowanie terenu powoduje napływ wód opadowych z miast sąsiednich (Dąbrowy Górniczej i Będzina), co w znacznym stopniu zwiększa zagrożenie. Obecnie wody opadowe i roztopowe odprowadzane są wylotem do rowu otwartego uchodzącego do Potoku Zagórskiego. Nie najlepszy stan techniczny rowu oraz jego częściowy brak powoduje rozlewanie się wód w rejonie ul. Sokolskiej i ich spływanie na niżej położone ulice dolnej Środuli.

3. Stan przepompowni na terenie miasta

W celu likwidacji zagrożeń powodziowych na terenie Sosnowca Wydział Gospodarki Komunalnej (WGK) na bieżąco zleca prace, polegające na stałym utrzymaniu sieci kanalizacji deszczowej oraz rowów melioracyjnych, jak i eksploatacji przepompowni wód deszczowych na terenie Sosnowca. Wskazany powyżej zakres prac jest realizowany na podstawie umów zawartych z wykonawcami. Kanalizacja deszczowa na terenie Sosnowca objęta jest stałym utrzymaniem, a prace konserwacyjne prowadzone są systematycznie.

W bieżącym roku zostały wykonane kolejne prace awaryjne w celu przywrócenia prawidłowego funkcjonowania przepompowni wód deszczowych na terenie Sosnowca:

- przepompownia ul. Minerów (naprawa pompy oraz wymiana sterownika),
- przepompownia ul. KWK Kazimierz Juliusz (naprawa automatycznego układu sterowania pompami oraz wymiana pływakowych sygnalizatorów poziomu),
- przepompownia przy ul. Upadowej (naprawa automatycznego układu sterowania pompami, naprawa dwóch pomp oraz wymiana pływakowych sygnalizatorów poziomu),
- stacja pomp zbiornika przy ul. Żelaznej (wymiana sondy poziomu).

4. Prace przy odbudowie i udrażnianiu kanalizacji deszczowej i rowów melioracyjnych

W 2019 roku Miejski Zakład Usług Komunalnych (MZUK) zrealizował następujące prace mające na celu udrażnianie i odtwarzanie kanalizacji deszczowej na terenie Sosnowca:

- wymiana uszkodzonych pokryw wpustów deszczowych (ul. Jana Długosza, al. Józefa Mireckiego, ul. Skibowa/ ul. Małobądzka, ul. Braci Mieroszewskich, ul. Sokolska, ul. Gustawa Morcinka, ul. Rynek, ul. Kombajnistów/ ul. gen. Mariusza Zaruskiego, ul. Ogrodowa, ul. mjr. Henryka Hubala-Dobrzańskiego, ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego, ul. Aleksandra Wieczorka, ul. Regulacyjna, ul. Kopalniana, ul. Franciszka Zabłockiego, ul. Adama Śliwki, ul. Romana Dmowskiego, ul. Ignacego Łukasiewicza, ul. Gwiazdna, ul. gen. Władysława Sikorskiego, ul. Hanki Ordonówny, ul. Artura Grottgera, ul. Żurawia, ul. Jana Sobieskiego, ul. Kombajnistów, ul. 11 Listopada, ul. Legionów, ul. Wysoka, ul. Moniuszki, ul. Wiosny Ludów, ul. Feliks, ul. Jana Kasprowicza, ul. Sąsiedzka, ul. Naftowa, ul. Wita Stwosza, ul. Małobądzka);
- Regulacja wysokościowa oraz naprawa uszkodzonych wpustów deszczowych wraz z wymianą kompletnego korpusu żeliwnego (ul. Teatralna, ul. Stanisława Mikołajczyka, ul. 1 Maja, ul. ks. Włodzimierza Sedlaka, ul. Henryka Rodakowskiego, ul. Andrzeja Struga, ul. Ludmiła, al. Ignacego Paderewskiego, ul. Wagowa, ul. gen. Stefana Grota-Roweckiego, ul. Lwowska, ul. gen. Leopolda Okulickiego, ul. Kapturka, ul. Moniuszki/ ul. Przelotowa, ul. Zamkowa, ul. Jana Dormana, ul. Władysława Jagiełły 28, ul. Bohaterów Getta, ul. Parkowa (CWK), ul. Chłodna, ul. Romana Dmowskiego);
- Regulacja wysokościowa oraz naprawa uszkodzonych studni kanalizacji deszczowej wraz z wymianą kompletnego korpusu żeliwnego (ul. Orłąt Lwowskich, ul. marszałka Józefa Piłsudskiego, ul. Henryka Sienkiewicza, ul. Wawel, al. Ignacego Paderewskiego, ul. Będzińska, ul. 1 Maja, ul. Koszalińska, ul. gen. Stefana Grota-Roweckiego, ul. Ignacego Łukasiewicza, ul. Bracka, ul. Kombajnistów, ul. Parkowa (CWK), ul. Kościuszkowców, ul. Kosynierów);
- Oczyszczenie skarp oraz dna potoku Zagórskiego wraz z ich ręcznym wykoszeniem celem udrożnienia przepustowości wód (ul. Stańczyka);

- Naprawa przyłącza kanalizacji deszczowej DN 200 w pobliżu studni kolektora deszczowego DN 400 (ul. Artura Grottgera 6);
- Wymiana kompletnych wpustów deszczowych oraz wymiana przyłączy kanalizacji deszczowej (ul. Staropogońska, ul. Orla);
- Wymiana kompletnych wpustów deszczowych, wymiana kompletnych włączów kanałowych studni, wymiana przyłączy kanalizacji deszczowej (ul. Gabrieli Zapolskiej);
- Wymiana kompletnych wpustów deszczowych, wymiana kompletnych włączów kanałowych studni (ul. Ignacego Kraszewskiego);
- Wymiana przyłączy kanalizacji deszczowej (ul. Ignacego Kraszewskiego).

VI. Zadania organizacyjne i finansowe dotyczące obszaru zagrożeń i ryzyka powodziowego

1. Pomoc finansowa Państwa

Środki finansowe na usuwanie skutków klęsk żywiołowych planowane są w ramach rezerwy celowej w budżecie na dany rok kalendarzowy z uwzględnieniem zapisów następujących aktów prawnych:

- Ustawa o szczególnych rozwiązaniach prawnych związanych z usuwaniem skutków powodzi z dnia 16 września 2011r. (Dz.U. z 2019r. poz. 1317 tj.)

Od 2010 roku nie mieliśmy zdarzeń wyczerpujących kryteria definicji powodzi, w związku z czym w krajowym rejestrze gmin poszkodowanych Sosnowiec nie został ujęty. Jak wynika z wytycznych Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2016 roku w sprawie zasad i trybu udzielania jednostkom samorządu terytorialnego dotacji celowych z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych związanych z remontami i odbudową obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęski żywiołowej, w tym na przeciwdziałanie skutkom takich zdarzeń w przyszłości, z pomocy mogą korzystać tylko te gminy, których straty w mieniu komunalnym przekroczyły wartość 5% budżetu na rok poprzedzający stan powodziowy. Środki dla osób fizycznych mogą zostać uruchomione tylko w przypadku zaistnienia zdarzenia o charakterze klęski żywiołowej zgodnie z postanowieniem art. 3 ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o Stanie Klęski Żywiołowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1897 tj.). Pomoc ta jest przyznawana na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o Pomocy Społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 tj.). Gmina Sosnowiec, ani żaden z mieszkańców Miasta nie skorzystał z tej pomocy.

2. Ustalenia wynikające z wdrażanych dokumentów planistycznych

- Zespół Planistyczny Zlewni Przemszy dokonał oceny stopnia ryzyka powodziowego. W gminach Zagłębia nie było poziomu określonego jako nieakceptowany lub nadmierny. **Dla Sosnowca przyjęto poziom niski.**

- Miasta i gminy sąsiednie mają poziom niski lub bardzo niski. Te oceny są wynikiem analiz sytuacji z lat poprzednich. Zagrożenia z jakimi zetkniemy się obecnie będą uwzględnione w następnym cyklu planistycznym.
- Wszystkie dane i informacje brane pod uwagę przy przygotowaniu Planów Zarządzania Ryzykiem Powodziowym uwzględniają tylko zagrożenia stwarzane przez rzeki. Zadanie odprowadzenia wód deszczowych nie jest przedmiotem tego opracowania- w tym zakresie mogą być wydane jedynie rekomendacje. Podobnie odprowadzanie ścieków i utrzymanie sieci kanalizacyjnych. Ani mapy zagrożenia powodziowego, ani miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego nie będą zawierały ustaleń w tym zakresie. Wskazany zakres podlega rozwiązaniu przez gminy we własnym zakresie.

VII. Sprzęt

1. Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Sosnowcu posiada na swoim stanie kontener przeciwpowodziowy, w skład którego wchodzi m.in. następujące jednostki sprzętowe:

L.p.	Nazwa	Ilość
1.	Pompa pływająca spalinowa HONDA 5,5	1
2.	Wąż ssawny W-110	12
3.	Wąż tłoczny W-75 i W- 110	1; 12
4.	Smok ssawny skośny	3
5.	Smok ssawny prosty	1
6.	Worki przeciwpowodziowe (60x100)	188
7.	Agregat prądotwórczy FOGO F5540X	1
8.	Prostownik BW 24/15	1
9.	Silnik zaburtowy JOHNSON Z 22, 4 kW	2
10.	Wąż paliwowy (w łodzi po 1 szt.)	2
11.	Łódź płaskodenna (5- osobowa)	2
12.	Folia do doszczelniania wałów	7 rolek
13.	Piła do betonu i stali PARTNER K650	1
14.	Piła do drewna HUSQVARNA 365	1

15.	Generator prądowórczy ESE 1004	1
16.	Generator prądowórczy ESE 44	1

2. Ponadto w Komendzie Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej zdeponowany został (w ramach umowy użyczenia) następujący sprzęt zakupiony ze środków budżetowych miasta:

- motopompa szlamowa- 2 szt.,
- agregat prądowórczy- 3 szt.

3. W magazynie Miejskiego Zakładu Usług Komunalnych przechowywany jest następujący sprzęt zakupiony ze środków budżetowych Miasta:

- zapas worków na piasek (około 8015 szt.),
- ładowarka do napełniania worków piaskiem,
- motopompa diesel KDP 40E wysokowydajna.

KIEROWNIK REFERATU
Spraw Wojskowych
w/z *Naczelnik*
inż. *Romana Majewski*